Diferitele nume ale lui Dumnezeu în Vechiul Testament

Titlurile lui Dumnezeu așa cum sunt redate în Scripturile inspirate descoperă caracterul și atributele Sale ca Dumnezeu. Natura procedeelor Sale cu oamenii este explicată mai clar printr-o cercetare a înţelesului diferitelor numiri prin care El a ales să Se descopere. Cuvântul ebraic care înseamnă nume, shem, poate fi adesea tradus prin "persoană". Același lucru este adevărat și în Noul Testament. "Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului" (Marcu 11,9) cu siguranţă se referă la Isus Hristos ca reprezentant personal al lui Iehova. "Fiind binecuvântat", eulogemenos, înseamnă aici "fiind binecuvântat și în trecut și în timpul de faţă". De asemenea, "Mulţi au crezut în Numele Lui" (Ioan 2,23). Adică, ei au primit prin credinţă descoperirea Persoanei Sale și lucrarea pe care El le-a pus-o înainte. Ei au crezut în Persoana Lui sau au primit-o. Așadar, în Noul Testament numele lui Hristos semnifică ce este El. "Al cărui nume ajunsese vestit" (Marcu 6,14) înseamnă că se răspândise vestea despre El și lucrarea Lui.

În Biblia ebraică, texte ca Exod 3,14.15; 6,3; 34,14; Ieremia 10,16; 33,16; etc. sunt exemple care arată cum Numele divin întruchipează caracterul. Shem, "nume", original însemna "semn" sau "simbol". Numele este un semn sau un simbol al aceluia care îl poartă. El descrie persoana, este o caracterizare a acesteia. În limba greacă, onoma, "nume", derivă din aceeași rădăcină din care provine cuvântul "minte" și verbul "a cunoaște". De asemenea, cuvântul sanscrit naman, "nume" derivă din verbul gna, "a cunoaște". Prin urmare, numele este echivalent cu un "semn" sau un "simbol" prin care ceva sau cineva este cunoscut.

Lucrurile acestea sunt adevărate îndeosebi cu privire la numele diferite ale Persoanelor Divinităţii. Ele indică caracterul și atributele Persoanelor Divine. Prin urmare, titlurile lui Dumnezeu sunt o expresie a descoperirilor felurite ale lui Dumnezeu în raporturile Sale personale cu oamenii prin Planul de Mântuire.

Un titlu general pentru "Dumnezeu", care apare de peste 2500 de ori este 'Elohim. Cuvântul acesta are formă de plural, deși, când se referă la Dumnezeu, este găsit de cele mai multe ori însoţit de un verb la singular. Unii cercetători asociază termenul acesta cu verbul arab "a se teme", "a respecta", descriindu-L în felul acesta pe Dumnezeu ca Fiinţa supremă, căreia I se cuvine respect. Rădăcina acestui cuvânt implică "tărie", "putere", "abilitate". Este folosit pentru prima dată pentru Dumnezeu în calitate de Creator (Geneza 1,1). Lucrarea de creaţie este o uluitoare manifestare a puterii și maiestăţii lui Dumnezeu, a atotputerniciei divine în acţiune. Puterea creatoare a lui Dumnezeu tinde să-i inspire omului temere, respect și un simţământ de deplină dependenţă. Numele 'Elohim Îl reprezintă pe acel Dumnezeu care S-a descoperit prin grandioasele Sale fapte la creaţiune.

Substantivul 'Elohim este folosit aproape exclusiv la forma de plural când se vorbește despre Dumnezeu. Unii au văzut în faptul acesta doctrina Trinităţii. 'Elohim a fost acela

care a spus: "Să facem om după chipul nostru, după asemănarea noastră" (vezi comentariul de la Geneza 1,26). Cu siguranţă, folosirea aici a pluralului sugerează plinătatea și multitudinea puterilor atributelor divine. În același timp, folosirea corespunzătoare a formei singulare a verbului scoate în evidenţă unitatea Divinităţii și este o mustrare la adresa politeismului.

Cuvântul 'Elohim este folosit ocazional și cu privire la oameni care au ocupat importanta poziţie de a vorbi în numele lui Dumnezeu. De exemplu, Dumnezeu i-a spus lui Moise că el urma să fie pentru fratele său Aaron în "locul lui Dumnezeu ('Elohim)" (Exod 4,16). Dumnezeu îi încredința solia Sa lui Moise, care i-o descoperea lui Aaron, care la rândul său o transmitea lui Faraon. Lucrul acesta este spus mai departe în Exod 7,1 unde Dumnezeu îi spune lui Moise: "Iată că te fac Dumnezeu ('Elohim) pentru Faraon, și fratele tău Aaron va fi proorocul tău". Acești oameni cu răspundere erau reprezentanţii singurului și adevăratului 'Elohim, ai Aceluia care a creat toate lucrurile prin marea Lui putere și care, prin urmare, este vrednic de tot respectul, de toată temerea sfântă și de toată închinarea din partea oamenilor creaţi. 'Elohim este folosit și cu privire la "judecători" (Exod 21,6; 22,8.9) în calitatea lor de reprezentanţi ai lui Dumnezeu.

Forma simplă și, probabil, mai veche, 'El este folosită de peste 200 de ori cu referire la singurul Dumnezeu adevărat. Moise, David și Isaia au îndrăgit foarte mult denumirea aceasta. Uneori este folosită împreună cu articolul, cum ar fi "Dumnezeul din Betel" (Geneza 31,13; compară cu 31,1.3), și "Dumnezeul tatălui tău" (Geneza 46,3). Aici, din nou, accentul este asupra Celui care este Atotputernic, adevăratul și singurul Dumnezeu. Alte forme elementare precum 'Elah și 'Eloah se găsesc într-o serie de texte, fiecare fiind o variantă a rădăcinii principale, exprimând aceeași idee de putere și tărie.

Forma 'El este adesea folosită în forme compuse ale titlurilor lui Dumnezeu. Un exemplu de acesta este 'El-Shaddai. Titlul acesta sugerează mila bogată a lui Dumnezeu, binecuvântările temporare și spirituale cu care Dumnezeu îmbogăţește poporul Său. Alţii susţin că Shaddai provine de la o rădăcină care înseamnă "a fi violent", "a jefui", "a pustii". Aplicat la Dumnezeu, ar însemna "a arăta putere". Lucrul acesta este exprimat de traducerea "Cel Atotputernic" (KJV, RSV, Moffatt, Smith-Goodspeed). Prin urmare, numele acesta Îl prezintă pe Dumnezeu fie ca fiind Cel Atotputernic, fie ca fiind Cel Darnic.

Shaddai apare pentru prima dată în Geneza 17,1.2.4.6, a cărei redare literală ar fi: "Iehova S-a arătat lui Avraam și a zis: Eu sunt Cel Atotputernic; umblă înaintea Mea și fi fără prihană; și Eu voi încheia legământul Meu între Mine și tine, și te voi înmulţi fără măsură... și tu vei fi un părinte al unei mulţimi de neamuri... și te voi face fără măsură de roditor". Numele acesta se găsește de asemenea în Geneza 28,3 unde Isaac spune că El-Shaddai va binecuvânta pe Iacov, îl va face roditor și îl va înmulţi. O făgăduinţă asemănătoare din partea lui El-Shaddai se găsește în Geneza 35,11 și 43,14; 49,25. Asemenea pasaje sugerează sensul belșugului revărsat de Dumnezeu: 'El, Dumnezeul

puterii și autorităţii și Shaddai, Dumnezeul bogăţiilor neistovite, pe care El poate să le reverse.

Titlul cel mai obișnuit în Vechiul Testament (aproximativ 5500 de apariţii) este cuvântul sacru YHWH (uneori transliterat și JHVH), adesea numit și Tetragrama, literal "patru litere", cu referire la cele 4 consoane care intră în componenţa sa. (În vechea limbă ebraică, se scriau numai consoanele unui cuvânt.) YHWH este în general tradus prin "Domnul" în versiunea engleză KJV și se deosebește de alte cuvinte traduse prin "Domnul" prin folosirea unor majuscule reduse, ca aici. Evreii considerau titlul YHWH atât de sfânt, încât nu-l pronunţau nici chiar atunci când citeau Scripturile, ca nu cumva să profaneze neintenţionat numele Domnului (vezi Levitic 24,16). În schimb, ei citeau 'Adonai. Ca urmare, adevărata pronunţare a lui YHWH, considerată acum că a fost Yahweh, s-a pierdut.

La câteva secole după Domnul Hristos, anumiţi cercetători iudei, numiţi masoreţi, au adăugat vocale la ebraica scrisă, cu scopul de a păstra cunoașterea limbii vorbite. Ei au adăugat sunetele vocale ale lui 'Adonai la consoanele lui YHWH. Ca urmare, acest cuvânt a ajuns să fie Yehowah, transliterat ca "Iehova". Necunoscând care erau vocalele originale ale lui YHWH, ei aveau scopul de a atrage atenţia ca acest cuvânt să fie citit 'Adonai. Deci, ajungând la cuvântul Yehowah, un cititor avizat al limbii ebraice citea 'Adonai. Necunoscând aceste lucruri când au început să folosească Scripturile ebraice, creștinii fie că l-au transliterat așa cum îl scriau de fapt masoreţii: "Iehova" (Exod 6,3; Psalmi 83,18; Isaia 26,4; etc. - în românește în traducerile de Iași și Niţulescu) sau, mai adesea, a fost redat prin cuvântul "Domnul" (în românește, în traducerile Sinodală și Cornilescu).

Au existat mari diferenţe de păreri printre cercetători cu privire la originea, pronunţarea și semnificaţia cuvântului YHWH. Este posibil ca YHWH să fie o formă a verbului ebraic "a fi" și, în cazul acesta, ar însemna "Cel Veșnic", "Cel ce există prin el însuși". Dacă este din rădăcina "a trăi", "a respira", așa cum insistă unii autori, atunci titlul redat prin Domnul sau "Iehova" înseamnă "Cel viu", "Cel îndestulător", "Cel care trăiește veșnic". Atributul divin scos în evidenţă de acest titlu este acela de existenţă de sine stătătoare și de veșnicie. Iehova este Dumnezeul cel viu, Izvorul Vieţii, în contrast cu zeii păgânilor, zei care nu au existenţă decât în închipuirea închinătorilor lor (vezi 1 Regi 18,20-24; Isaia 41,23-29; 44,6-20; Ieremia 10,10,14; 1 Corinteni 8,4). Acest nume i-a fost descoperit lui Moise pe Muntele Horeb (Exod 3,14). Ele este numele sfânt al Dumnezeului care păstrează legământul, care a adus mântuire copiilor Săi. Ca și alte titluri divine, el reprezintă în limba ebraică Persoana Divină în legătura Sa personală cu poporul Său.

Un adânc sentiment de respect și de temere faţă de caracterul sfânt al numelor lui Dumnezeu și o dorinţă delicată de a dovedi respect îi influenţa pe scribi să copieze titlurile cu credincioșie. Ei se opreau o clipă, înainte de a trece la scrierea literelor sfinte. Iar numele care mai presus de oricare altul era privit ca fiind numele personal al lui Dumnezeu era Yehova.

O expresie foarte obișnuită în Vechiul Testament este "cuvântul Domnului (Iehova)" și se găsește în Geneza 15,1, un capitol în care numele 'Elohim nu apare. Iehova este numele de legământ. Este numele prin care Dumnezeu S-a apropiat de obicei de oameni și a comunicat cu ei (vezi Geneza 18,1.2; 28,13-17; Exod 33,9-11; 34,6.7).

Numele Yehowah este folosit de asemenea în nume compuse pentru exprima și mai bine puterea răscumpărătoare și susţinătoare a lui Dumnezeu în relaţia cu poporul Său. Unul dintre acestea este Yehowah-yir'eh, literal "Dumnezeu va vedea" (Geneza 22,14), însemnând "Dumnezeu va purta de grijă" (v.8). (Expresia "va purta de grijă" înseamnă "a prevedea"). Proba la care a fost supusă credinţa lui Avraam consta nu atât de mult în faptul că Iehova Se va arăta sau nu, ci dacă El va purta de grijă. Ea cuprinde făgăduinţa că Iehova va oferi sacrificiul necesar pentru ispășire. Acest nume compus stă la însăși temelia Planului Mântuirii.

În Ezechiel 48,35 găsim expresia: "Domnul este aici". Literal, limba ebraică spune: Yehowah shammah. Aceasta sugerează prezenţa lui Iehova în mijlocul poporului Său. Acesta este aproape un titlu, așa cum este și expresia folosită de Agar cu privire la Iehova, 'El-ra'i, literal, un "Dumnezeu văzător" (Geneza 16,13). Asemănătoare cu acestea sunt expresiile ebraice descriptive: Yehowah-ro'i, "Iehova-păstor" (Psalmi 23,1); Yehowah-rop'eka, "Iehova-medicul tău" (Exod 15,26); Yehowah-șidekenu "Iehova-îndreptăţire" (Ieremia 23,6); Yehowah-shalom "Iehova-pace" (Judecători 6,24). Toate aceste titluri ajută la exprimarea rolului lui Dumnezeu în Planul de Mântuire.

Alte nume sugerează lupta credinciosului: Yahweh nissî "Iehova steagul meu, " de la verbul nasas, "a se mișca înainte și înapoi" (Exod 17,15). Titlul Yahweh șeba'oth "Iehova al oștirilor" (care apare pentru prima dată în 1 Samuel 1,3), Îl prezintă în calitate de Comandant suprem al tuturor fiinţelor create, Cel care va conduce făpturile Sale la biruinţa finală (vezi Romani 9,29; Iacov 5,4). Titlul acesta se găsește adesea ca 'Elohim-șaba'oth (Psalmi 80,7.14.19; Amos 5,27).

Titlul "Domnul oștirilor" este, probabil, cel mai sublim dintre toate titlurile lui Iehova. El sugerează deplinul Său control și domnia supremă asupra întregului univers. Un exemplu frumos, prin ceea ce sugerează, este Psalmi 24,9.10, care spune astfel: "Porţi, ridicaţi-vă capete; ridicaţi-le porţi veșnice, ca să intre Împăratul slavei! - 'Cine este acest Împărat al slavei?' - Domnul oștirilor: El este Împăratul slavei!" (compară cu 2 Samuel 7,26; Psalmi 46,7; 48,8; Zaharia 2,9).

Cuvântul ebraic 'adon se găsește de 300 de ori în Vechiul Testament. De obicei este tradus prin "domn" sau "stăpân". El este folosit cu privire la un proprietar de bunuri, stăpânul unei gospodării, un guvernator al unei provincii. Este tradus prin "domn" (Geneza 43,20) și "proprietar". Este un titlu pentru rang, onoare și autoritate (Geneza 18,12; 24,12.42; Exod 21,4; Numeri 11,28; 1 Samuel 1,15; etc.). Însă când este aplicat la Dumnezeu, cuvântul ia forma de 'Adonai. Primele apariţii sunt în Geneza 15,2.8; 18,3. El prezintă poziţia Lui de stăpân, dreptul Său la ascultare. Adesea este asociat cu Yehowah și cei doi

termeni sunt traduși ca Domnul Dumnezeu (Psalmi 35,23; 38,15). Pentru diferitele forme folosite în aceste combinaţii în versiunea engleză KJV, vezi tabelul din articolul "Limbile, manuscrisele și canonul Vechiului Testament" din prezentul volum. Titlul 'Adonai se mai găsește în expresii ca "Domnul întregului pământ" (Iosua 3,11.13; Psalmi 97.5; Zaharia 4,14; 6,5; Mica 4,13).

Alte două titluri exprimă ideea de "Prea Înalt", "Înălţat". Unul este 'Elyon, de la verbul "a se ridica". Exemplele se găsesc în Geneza 14,18-20.22; Numeri 24,16 2 Samuel 22,14; Psalmi 7,17; 9,2; 18,13; 21,7; 46,4; 47,2; etc., cu textul final din Plângeri 3,38. Titlul "Tu Prea Înalte" și alte expresii similare din versiunea engleză KJV (Psalmi 56,2; 71,19; 92,8; 93,4; Mica 6,6) sunt de la un alt cuvânt ebraic, marom, având o rădăcină separată, "a se ridica", "a fi înălţat".

Numele baal, însemnând de asemenea "domn", "stăpân", "conducător" este obișnuit în Vechiul Testament, unde în general este un titlu cu o reputaţie rea, fiind numele dat zeilor păgâni locali. Este adesea folosit în cuvinte compuse cum ar fi Ierubaal, Eș-baal și Merib-baal. Însă este aplicat și la Iehova, tradus prin "soţ" (Isaia 54,5; compară cu Ioel 1,8, "bărbat" ("soţ"). De aceea, se găsește și forma feminină care sugerează biserica, mireasa lui Dumnezeu (vezi Isaia 62,4, "Beulah").

Mai sunt și alte titluri ca 'El-sur, care este tradus diferit ca "Puternicul" lui Israel (Isaia 30,29; etc.) și "Stânca" (2 Samuel 23,3; etc.), totuși, probabil că acestea nu pot fi considerate nume proprii.